

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Jany Baricovej a členiek senátu: JUDr. Idy Hanzelovej a JUDr. Jarmily Urbancovej v právnej veci žalobcu: **J. H., U. T.**, so sídlom A., zastúpeného: **JUDr. L. L.**, *advokátom, so sídlom v P.*, proti žalovanému: **Colnému riaditeľstvu Slovenskej republiky**, so sídlom v Bratislave, Mierová ul. č. 23, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 36996/2006-1204, zo dňa 30. novembra 2006, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove, zo dňa 24. októbra 2008, č. k. 5Scud/1/2007-60, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 24. októbra 2008, č. k. 5Scud/1/2007-60 **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Prešove podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal preskúmania a zrušenia rozhodnutia žalovaného, ktorým žalovaný potvrdil rozhodnutie Colného úradu v Prešove zo dňa 28.02.2005, č. 193T/9704-1/4, ktorým uznal žalobcu ako fyzickú osobu oprávnenú na podnikanie, zodpovednou z colného deliktu, pretože porušením povinnosti uvedených v ustanovení článku 38 ods. 1 v spojení s článkom 40 Nariadenia rady (EHS) číslo 2913/92, ktorým sa ustanovuje Colný kódex spoločenstva v znení neskorších predpisov a doplnkov (ďalej aj „Colný kódex“), naplnil skutkovú podstatu colného deliktu uvedenú v ustanovení § 72 ods. 1 písm. a/ zákon č. 199/2004 Z. z. - Colný zákon a zákon o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 199/2004 Z. z.“ alebo „Colný zákon“), za čo mu bola uložená pokuta vo výške 1.000.000,- Sk. Porušenia colných predpisov sa dopustil tým, že dňa 11.12.2004 o 14.40 hod. cez colný prechod Vyšné Nemecké doviezol z Ukrajiny na územie Slovenskej republiky v nákladnom dopravnom prostriedku – ťahač zn. SCANIA RA4X2ASZM ev. č. R. a náves ev. č. R., tzp SCHMITZ SK024, č. podvozku W. rok výroby 1997 tovar – cigarety v celkovom množstve 8.808.800 kusov, z tohto zn. S. K. v počte 8.799.800 kusov cigariet a zn. S. C. v počte 9.000 kusov cigariet, pričom všetky spotrebiteľské balenia cigariet neboli označené kontrolnou známkou. Uvedený tovar nepredložil Colnému úradu Čierna nad Tisou (pobočka Colného úradu Vyšné Nemecké), čím porušil povinnosť ustanovenú v článku 38 ods. 1 v spojení s článkom 40 Nariadenia rady (EHS) č. 2913/92 z 12. októbra 1992, ktorým sa ustanovuje Colný kódex spoločenstva v znení neskorších predpisov a naplnil tým znaky skutkovej podstaty colného deliktu v zmysle ustanovení § 72 ods. 1 písm. a/ Colného zákona.

Krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že po preskúmaní napadnutého rozhodnutia ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu dôvodov uvedených v žalobe (§ 244 ods. 1, 2, 3 OSP v spojení s § 247 a nasl. OSP), dospel k záveru, že žalovaný posúdil vec po právnej stránke súladne so zákonom, že napadnuté rozhodnutie je vecne správne a preto žaloba je nedôvodná. Pri svojom rozhodovaní prvostupňový súd vychádzal z obsahu správneho spisu a z ustanovení čl. 38 ods. 1, a čl. 40 Colného kódexu a § 70, § 72 ods. 1, § 73 a § 74 Colného zákona. Uviedol, že je nesporné, že v danom prípade sa žalobca colného

deliktu dopusti, keď ako prepravca dovezol z Ukrajiny na územie Slovenskej republiky cez hraničný prechod Vyšné Nemecké cigarety v celkovom množstve 8.808.800 kusov, ktoré nepredložil colnému orgánu. Ďalej z napadnutého rozsudku vyplýva, že žalobca tento skutok ani nepoprel, avšak poukazoval na to, že o cigaretách nič nevedel, stal sa obeťou podvodníkov, ktorí oklamali jeho zamestnanca a do vozidla s prívesom naložili okrem ovocia aj cigarety. Keďže o cigaretách nič nevedel, nemohol ich predĺžiť ani colnému orgánu a teda neopomenul nič také, čo by smerovalo k porušeniu colných predpisov. Krajský súd v tejto súvislosti poukazoval na to, že zodpovednosť za colný delikt je objektívna a colného deliktu sa dopustí fyzická osoba – podnikateľ alebo právnická osoba, ktorá konaním alebo opomenutím bez ohľadu na zavinenie porušila colné predpisy spôsobom uvedeným v § 72 ods. 1 Colného zákona.

O náhrade trov konania rozhodol krajský súd podľa § 250k ods. 1 OSP tak, že účastníkom náhradu trov konania nepriznal pretože žalobca nebol v konaní úspešný a žalovaný nemá právo na náhradu trov konania zo zákona.

Proti tomuto rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie zotrúvajúce na svojich námietkach uvedených v žalobe. Uviedol, že sa nedopustil colného deliktu, pretože na naplnenie pojmových znakov colného deliktu v zmysle ustanovení Colného zákona je potrebné konanie alebo opomenutie smerujúce k porušeniu colných predpisov. Zotrval na tvrdení, že takéhoto konania sa nedopustil a nebola mu preukázaná vedomá ani nevedomá nedbanlivosť. Na nakládku poslal svojho zamestnanca a vozidlo neskôr prevzal na území ďalšieho štátu zapečatené colníkmi, pričom s pečaťou sa nemanipulovalo. Uviedol, že sa stal obeťou podvodníkov a ako prepravca nemal vedomosť o tom, čo v Grécku, kde jeho pracovník nakladal, resp. ktorému nakladali ovocie do kamiónu, naložili spolu s týmto tovarom aj cigarety. Ďalej uviedol, že neopomenul nič, čo by smerovalo k porušeniu colných predpisov, pretože len opomenutie, ktoré by bolo v príčinnej súvislosti s nezákonným dovozom alebo vývozom tovaru, by mohlo byť kvalifikované ako colný delikt. Namietal, že colný úrad presne nešpecifikoval čo podľa colných predpisov mal porušiť, resp. aké konanie alebo opomenutie by malo byť colným deliktom, len uviedol, že nepredložil cigarety na prečlenie, pričom bolo preukázané, že o cigaretách nemal žiadnu vedomosť a preto nemohol takýto tovar na prečlenie predložiť. Vytýkal krajskému súdu, že sa stotožnil

s tvrdením žalovaného a s jeho stanoviskom a tvrdil, že musí predsa existovať dôvod, ktorým sa prelomí objektívna zodpovednosť za colný delikt v tom smere, že je možné sa vyvinieť v prípade, že ako obeť podvodníkov nevedel, že na kamióne sú okrem ovocia naložené aj cigarety a preto colný delikt nespáchal, ale spáchali ho osoby, ktoré bez jeho vedomia cigarety naložili.

Žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného zruší a vráti vec na ďalšie konanie.

Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení na odvolanie navrhol napadnutý rozsudok Krajského súdu v Prešove potvrdiť ako vecne správny. Poukázal na to, zodpovednosť za colný delikt definovaný v ustanovení § 70 zákona č. 199/2004 Z. z. je zodpovednosťou objektívnou, bez ohľadu na zavinenie porušovateľa colných predpisov. Zotrval na svojom stanovisku, že žalobca naplnil skutkovú podstatu colného deliktu uvedenú v ustanovení § 72 ods. 1 písm. a/ zákona č. 199/2004 Z. z., podľa ktorej sa colného deliktu dopustí ten, kto nezákonne dovezie alebo vyvezie tovar. Nezákonný dovoz bol žalobcovi v plnom rozsahu preukázaný. Zo skutkového stavu jednoznačne vyplýva, že žalobca dňa 11.12.2004 o 14.00 hod. nezákonne doviezol cigarety na územie Slovenskej republiky. Táto skutočnosť bola zo strany colných orgánov jednoznačne preukázaná, čo potvrdzuje existencia neporušenej colnej uzávery SK-532100, ktorú na ložný priestor kamióna priložil službukonajúci colník na hraničnom prechode Vyšné Nemecké a ktorou sa zaistila totožnosť tovaru po tom, čo vykonal čiastočnú kontrolu tovaru. Z existencie neporušenej colnej uzávery vyplýva, že tovar bol nezákonne dovezený na územie Slovenskej republiky a nemohol byť naložený do vozidla až na území Slovenskej republiky. Z dôvodu došetrenia skutkového stavu veci Ministerstvo financií dožiadalo colný úrad o zabezpečenie písomných vyjadrení členov hliadky colného úradu Bardejov – skupina K., ktorí vykonali úplnú vnútornú kontrolu predmetného kamióna na otázku v akom stave bola colná uzávera v čase vykonania kontroly. Z vyjadrení jednotlivých členov hliadky vyplynulo, že v čase vykonania kontroly bola colná uzávera nepoškodená. Z tohto skutkového zistenia možno jednoznačne vyvodiť záver, že všetok tovar, ktorý sa v colnou uzáverou zabezpečenom kamióne nachádzal, vrátene nedeklarovaných cigariet, vstúpil na územie Slovenskej republiky z Ukrajiny. Poukázal na to, že zároveň je potrebné zobrať do úvahy skutočnosť, že v súlade s vyvratiteľnou domnienkou vyjadrenou v článku 313 ods. 2 písm. a/ nariadenia Komisie (EHS) č. 2454/93,

ktorou sa vykonáva nariadenie Rady (EHS) č. 2913/92, ktorým sa ustanovuje Colný kódex v znení neskorších zmien a doplnkov sa tovar - cigarety na rozdiel od tovaru - ovocia, ktorého status tovaru Spoločenstva je preukázaný, považujú za tovar, ktorý nie je tovarom Spoločenstva. Žalobca v postavení dopravcu predmetného tovaru svojim konaním spôsobil, že došlo k nezákonnému dovozu tovaru, ktorý nie je tovarom spoločenstva, t. j. tento tovar nezákonne doviezol a naplnil tak skutkovú podstatu colného deliktu uvedenú v ustanovení § 72 písm. a/ Colného zákona. Otázka vedomej alebo nevedomej nedbanlivosti vo vzťahu k zodpovednosti žalobcu ako fyzickej osoby – podnikateľa, ktorý porušil colné predpisy je irelevantná. Zavinenie v akejkoľvek podobe nie je pojmovým znakom colného deliktu. Pre objektívnu zodpovednosť pri dopustení sa colného deliktu nie je potrebné dokazovať zavinenie zo strany sankcionovaného subjektu, stačí objektívna zodpovednosť, že došlo k porušeniu colných predpisov konaním uvedeným v § 72 ods. 1 písm. a/ Colného zákona. Z absolútnej povahy objektívnej zodpovednosti pri dopustení sa colného deliktu vyplýva, že tejto zodpovednosti sa nemožno zbaviť – liberovať zo žiadnych dôvodov, keďže Colný zákon ani iný všeobecne záväzný právny predpis upravujúci práva a povinnosti osôb v súvislosti s dovozom alebo vývozom tovaru neobsahuje vo vzťahu k skutkovej podstate colného deliktu uvedenej v § 72 ods. 1 písm. a/ Colného zákona žiadne liberačné dôvody. Ďalej uviedol, že z absolútnej povahy objektívnej zodpovednosti pri dopustení sa colného deliktu vyplýva aj skutočnosť, že colný úrad v konaní o colnom delikte preukazuje naplnenie zákonom stanovených podmienok nevyhnutných na vyvodenie zodpovednosti za porušenie colných predpisov, t. j. kvalifikáciu povinnosti a osoby zodpovednej za jej porušenie a zistený skutkový stav následne subsumuje pod príslušnú skutkovú podstatu colného deliktu. Poukazoval na to, že žalobca nepredložil príslušnému colnému úradu tovar – cigarety, čím porušil povinnosť ustanovenú v čl. 38 ods. 1 v spojení s čl. 40 nariadenia komisie (EHS) č. 2913/92 z 12. októbra 1992, ktorým sa ustanovuje colný kódex spoločenstva v znení zmien a doplnkov a svojim individuálnym konaním naplnil skutkovú podstatu colného deliktu v zmysle ustanovení § 72 ods. 1 písm. a/ zákona č. 199/2004 Z. z., podľa ktorého sa colného deliktu dopustí ten, kto nezákonne dovezie tovar. Uviedol, že na zodpovednosť žalobcu za colný delikt nemá vplyv ani prípadné podvodné konanie tretích osôb a žalobca ako osoba, ktorá tovar na územie Spoločenstva prepravila, zodpovedá za jeho predloženie colným orgánom, pričom žalobca bol povinný zabezpečiť si kontrolu tovaru pri jeho nakládke.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal

bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§250ja ods. 2 OSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu SR www.supcourt.gov.sk (§ 156 ods. 1 a 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné priznať úspech.

Predmetom konania v danej veci bolo rozhodnutie Colného riaditeľstva SR č. 36996/2006-1204 zo dňa 30.11.2006, ktorým žalovaný potvrdil rozhodnutie Colného úradu Prešov, ktorým bol žalobca uznaný za zodpovedného z dopustenia sa colného deliktu v zmysle § 70 Colného zákona spôsobom uvedeným v § 72 ods. 1 písm. a/ Colného zákona, za čo mu bola uložená v zmysle ust. § 73 písm. a/ a § 74 Colného zákona pokuta vo výške 1.000.000,- Sk.

V správnom súdnictve prejednávajú sudy na základe žalôb prípady, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§ 247 ods. 1 OSP).

Podľa čl. 38 ods. 1 Colného kódexu osoba, ktorá tovar prepravila na colné územie spoločenstva, je povinná ho prepraviť bez zbytočného odkladu a prípadne po ceste určenej colnými orgánmi a súlade s ich pokynmi:

a/ na colný úrad určený colnými orgánmi alebo na akékoľvek iné miesto určené alebo schválené týmito orgánmi, alebo

b/ do slobodného colného pásma, ak sa tovar má dovieť do tohto slobodného pásma priamo vodnou alebo vzdušnou cestou alebo po súši bez toho, aby prešiel inou časťou colného územia spoločenstva, ak je časť hranice slobodného colného pásma totožná so suchozemskou hranicou medzi členským štátom alebo treťou krajinou.

Podľa čl. 40 Colného kódexu tovar, ktorý bol podľa čl. 38 ods. 1 písm. a/ prepravený na colný úrad alebo na iné miesto stanovené alebo schválené colnými orgánmi, predloží colným orgánom osoba, ktorá tovar na colné územie spoločenstva prepravila alebo prípadne osoba, ktorá preberá zodpovednosť za prepravu tohto tovaru po jeho vstupe na colné územie.

Podľa § 70 Colného zákona colný delikt je konanie alebo opomenutie fyzickej osoby – podnikateľa alebo právnickej osoby, ktorým porušila colné predpisy spôsobom podľa § 72 ods. 1 (ďalej len „porušovateľ“).

Podľa § 72 ods. 1 Colného zákona colného deliktu alebo colného priestupku sa dopustí ten kto:

a/ nezákonne dovezie alebo vyvezie tovar,

b/ uvedie nesprávne údaje o tovare, ktorý podlieha colnému dohľadu,

c/ spôsobí, že mu príslušný colný orgán vydal povolenie na základe nepravých pozmenených alebo falšovaných dokladov alebo nesprávnych alebo nepravdivých údajov,

d/ spôsobí, že mu bol tovar prepustený na základe nepravých, pozmenených alebo falšovaných dokladov alebo nesprávnych alebo nepravdivých údajov,

e/ nedodrží podmienky, ktoré sú stanovené na tovar:

1. prepustený do colného režimu s podmieneným oslobodením,

2. prepustený do colného režimu vývoz,

3. prepustený do colného režimu voľný obeh s oslobodením od dovozného cla v dôsledku jeho konečného použitia alebo so zníženou colnou sadzbou,

4. zaistený na prejednanie colného priestupku alebo colného deliktu,

5. dočasne uskladnený,

6. umiestnený v slobodnom pásme alebo v slobodnom sklade alebo,

7. na ktorý bolo zriadené záložné právo,

f/ nezákonne odníme tovar spod colného dohľadu alebo sa takého odňatia zúčastní,

g/ sfalšuje doklady o dovážanom alebo vyvážanom tovare alebo o tovare v tranzite,

h/ prechováva tovar, ktorý unikol colnému dohľadu,

i/ poruší colné uzávery,

j/ uvedenie nesprávne, nepravdivé alebo neúplné údaje v žiadosti predloženej colnému orgánu alebo predloží s touto žiadosťou pozmeňované alebo sfalšované doklady,

k/ uvedenie nesprávne údaje v žiadosti o osvedčenie pôvodu tovaru v rozpore s medzinárodnou zmluvou,

l/ neuposlúchne výzvu colníka alebo mu inak bráni vo výkone jeho činnosti,

m/ neuposlúchne výzvu colného orgánu,

n/ nesplní ohlasovaciu povinnosť podľa § 4 ods. 2 alebo ods. 3,

o/ inak poruší colné predpisy.

Podľa § 73 Colného zákona colný úrad môže za colný delikt uložiť tieto sankcie:

a/ pokutu,

b/ prepadnutie tovaru alebo veci.

Podľa § 74 Colného zákona za colný delikt možno podľa závažnosti porušenia colných predpisov uložiť pokutu do 3.000.000,- Sk.

Vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení ako aj z obsahu administratívneho i súdneho spisu možno sa stotožniť s právnym názorom žalovaného i krajského súdu uvedeným v odôvodnení napadnutého rozsudku, že žalobca sa tým, že nezákonne doviezol na územie Slovenskej republiky cez hraničný prechod Vyšné Nemecké z Ukrajiny tovar – cigarety v množstve 8.808.800 kusov, ktoré nepredložil colnému orgánu, napriek tomu, že táto povinnosť mu vyplývala z článku 38 ods. 1 a článku 40 Colného kódexu, dopustil colného deliktu podľa § 70 Colného zákona spôsobom uvedeným v § 72 ods. 1 písm. a/ Colného zákona.

Podľa názoru Najvyššieho súdu SR zhodne s názorom krajského súdu ako aj žalovaného, znaky colného deliktu sú stanovené Colným zákonom. K zodpovednosti za colný delikt podľa Colného zákona sa nevyžaduje zavinenie, a to ani vo forme vedomej, či nevedomej nedbanlivosti. V ustanovení § 70 Colného zákona je zakotvená absolútna objektívna zodpovednosť, pričom na uplatnenie zodpovednostných následkov – uloženie sankcie vo forme pokuty, postačuje samotná skutočnosť porušenia, nesplnenia alebo opomenutia povinností stanovených Colným zákonom. Porušenie, nesplnenie alebo opomenutie právnej povinnosti vyplývajúcej z colných predpisov je colným deliktom, ktorý možno postihnúť trestom za predpokladu, že takým konaním sú naplnené znaky deliktu a jeho konkrétnej skutkovej podstaty stanovenej Colným zákonom.

Skutkový stav preskúmvanej veci nebol sporný. Skutočnosť nezákonného dovozu tovaru – cigariet v množstve 8.808.800 kusov a ich nepredloženie colným orgánom, bola colnými orgánmi žalobcovi ako fyzickej osobe – podnikateľovi preukázaná bez akýchkoľvek

pochybností, pričom túto skutočnosť ani žalobca nepoprel. Naplnil tak skutkovú podstatu colného deliktu podľa § 72 ods. 1 písm. a/ Colného zákona. Aj podľa názoru Najvyššieho súdu SR otázka vedomej alebo nevedomej nedbanlivosti vo vzťahu k zodpovednosti žalobcu za uvedený colný delikt je právne irelevantná. Zavinenie totiž, na rozdiel od colného priestupku podľa § 71 ods. 1 Colného zákona, nie je pojmovým znakom colného deliktu podľa § 70 Colného zákona, čo znamená, že zodpovednosť za colný delikt je svojím charakterom objektívnou zodpovednosťou absolútnou bez možnosti liberalizácie, pri ktorej ani nie je potrebné dokazovať zavinenie zo strany sankcionovaného subjektu. Z absolútnej povahy objektívnej zodpovednosti pri dopustení sa colného deliktu vyplýva, že tejto zodpovednosti sa nemožno zbaviť – liberovať sa zo žiadnych zákonom uvedených dôvodov. Svojej zodpovednosti za uvedený colný delikt sa teda nemôže žalobca zbaviť ani tvrdením, že nebol prítomný pri nakládke kamióna a nemal teda vedomosť o skutočnosti, že okrem ovocia boli do kamióna naložené aj cigarety, keďže pri nakládke bol prítomný jeho zamestnanec a bolo povinnosťou žalobcu zabezpečiť si pri nakládke tovaru takú kontrolu, aby bol do vozidla naložený len tovar, ktorý tam naložený mal byť.

Vzhľadom na citované zákonné ustanovenia a uvedené skutočnosti odvolací súd dospel k záveru, že v preskúmvanej veci colné orgány skutkový stav veci zistili v dostatočnom rozsahu a zo svojich zistení vyvodili správny právny záver, pričom nebola zistená ani nezákonnosť ich postupu. Nepochybil preto krajský súd, ak žalobu zamietol.

Žalobca v odvolaní neuviedol žiadne právne relevantné skutočnosti, s ktorými by sa krajský súd nebol podrobne vypořádaval a ktoré by spochybňovali vecnú správnosť jeho rozhodnutia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky s poukazom na závery uvedené vyššie súc viazaný aj rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) považoval námietky žalobcu uvedené v odvolaní proti rozsudku krajského súdu za nedôvodné, ktoré nemohli ovplyvniť posúdenie danej veci. Preto napadnutý rozsudok Krajského súdu Prešove ako vecne správny podľa § 250ja ods. 3 veta druhá OSP a § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 250k ods. 1 OSP, nakoľko žalobca v odvolacom konaní úspech nemal a žalovanému v odvolacom konaní trovy nevznikli a ani mu zo zákona náhrada trov konania neprislúcha.

P o u č e n i e : P r o t i t o m u t o r o z s u d k u n i e j e p r í p u s t n ý o p r a v n ý p r o s t r i e d o k .

V Bratislave 17. marca 2010

JUDr. Jana Baricová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Petra Slezáková